

Хай живе 1 Травня — День міжнародної солідарності трудящих у боротьбі проти імперіалізму, за мир, демократію і соціалізм!

Хай живе Ленінська Комуністична партія Радянського Союзу — керівна і спрямовуюча сила радянського суспільства!

Хай живе велика непероршна єдність партії і народу!

Трудящі Радянського Союзу! Боріться за виконання історичних рішень XXV з'їзду КПРС, прагніть повністю реалізувати можливості розвинутого соціалізму!

Комуністи! Будьте в авангарді всенародної боротьби за виконання рішень XXV з'їзду КПРС, за підвищення ефективності і якості роботи!

(Із Закликів ЦК КПРС).

ХАЙ ЖИВЕ

За наукові КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

РІК ВИДАННЯ 45-й № 15 (1349). 1 ТРАВНЯ 1979 р. Виходить щоп'ятниці. Ціна 2 коп.

НА БЛАГО МИРУ НА ЗЕМЛІ, В ІМ'Я ПРОЦВІТАННЯ ВІТЧИЗНИ

Студенти, викладачі і співробітники нашого університету палко схвалюють обрання Головою Президії Верховної Ради СРСР Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва. Це стало новим виявом визнання великих заслуг Леоніда Ілліча в боротьбі за мир у всьому світі, в розвитку економіки країни, зростанні добробуту народу.

І ось нова звістка: Центральний Комітет КПРС і Рада Міністрів СРСР постановили присудити Леоніду Іллічу Брежнєву Ленінську премію за книги «Мала земля», «Відродження», «Цілина».

Сьогодні ми публікуємо відгуки на цю подію, які поступають до нас в редакцію.

Днями в програмі «Час» Центрального телебачення ми дивилися репортаж з Мадрида, присвячений виходові в світ іспанською мовою трилогії Л. І. Брежнєва «Мала земля», «Відродження» і «Цілина». Це ще один доказ справжнього інтересу до історії, до способу життя нашого радянського суспільства, доказ переможної ходи по планеті комуністичних ідей.

Мені як лектору, членові товариства «Знання» неодноразово доводилося зустрічатися з аудиторією найрізноманітнішого складу в нашому місті і за його межами на бесідах,

Ми, студенти, схвально зустріли повідомлення про присудження товаришеві Л. І. Брежнєву Ленінської премії за книги «Мала земля», «Відродження» і «Цілина». Як тільки вийшли ці документальні повісткування, ми з інтересом про-

зборах, конференціях, присвячених обговоренню книг Л. І. Брежнєва. Щоразу я незмінно впевнювався в тому, який життєлюбний інтерес і відгук в серцях читачів викликають ці твори.

Книги Л. І. Брежнєва стали одними з найважливіших подій суспільно-політичного і літературного життя року. Присудження високої нагороди — Ленінської премії — задоволенням сприйняте всіма радянськими людьми.

І. ДУЗЬ,
професор,
декан
філологічного факультету.

читали їх. Книги ці, як і вся діяльність Леоніда Ілліча, надихають нас на відмінне навчання, кличуть усіх людей землі на боротьбу за мир.

С. ІВАНОВА,
студентка.

Гуртожиток має бути охайним, привабливим не лише всередині, а й зовні. Тому так завзято працювали студенти навколо гуртожитку № 5.

Фото Ю. Ткаченка.

сумлінне ставлення до праці. Наша робота була продовженням традиції, розпочатої в минулому році студентами факультету, які взяли шефство над комплексом в Нерубайському.

На завершення суботника для студентів була організована екскурсія в катакомби.

А. ДУБОВА,
студентка І курсу
істфаку.

«Червона субота»: підсумки

ХІМФАК

МЕХМАТ

250 студентів цього факультету добре попрацювали на будові другої черги Одеського припортового заводу в Григорівці. Вони займалися впорядкуванням території в тих місцях, куди не сягають руки механізмів. Очищали також території деяких цехів. Юнаки і дівчата стали «ланцюжком» по 50—100 чоловік — наскільки була обсяжна робота. За самовідданий труд будівельники оголосили студентам подяку.

ГЕОФАК

ІСТФАК

На різних будівельних майданчиках міста в БМУ-3, 6 і 10 працювало 130 студентів геофаку. Особливо відзначилась група геологів І курсу, де куратором асистент О. П. Кравчук. Вони працювали на ремонті водостічних труб біля заводу «Центролит» і виявили справжнє працелюбство.

Ефективно попрацювали на ювілейному суботнику студенти-математики. Головними об'єктами роботи були спортивний табір в Чорноморці та університетський стадіон. Студенти взяли участь також в упорядкуванні ботанічного саду.

На території спорттабору були посаджені дерева, скопані грядки квітиків, прибрано сміття тощо.

В деканаті задоволені результатами суботника.

Активну участь у суботнику взяли першокурсники. Група з 15 чоловік працювала біля катакомб в селі Нерубайському. Ми садили дерева біля меморіального комплексу. Було посаджено їх більше 100.

Директор меморіального комплексу Зоя Яківна Юдіна оголосила нам подяку за

◆ РЕПОРТАЖ

ЗАЯВА № 1...

20 КВІТНЯ РОЗПОЧАЛА СВОЮ РОБОТУ ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ УНІВЕРСИТЕТУ.

Мені пощастило одному з перших переступити поріг 42-ї аудиторії головного університетського корпусу після того, як рівно о дванадцятій годині в ній почала працювати приймальна комісія.

А першими були проректор професор І. О. Середа, відповідальний секретар приймальної комісії доцент В. П. Дроздовський, його заступник старший викладач В. М. Ермолін і 25 технічних секретарів. Та не вони, звичайно, були героями того дня (робота є робота, хоч і перший день), героєм мав стати той, хто напише на ім'я ректора заяву № 1, хто відкриє рахунок абітурієнтському потокові 1979 року — сто чотирнадцятого року існування Одеського університету.

Про нього трохи пізніше — коли він з'явиться, а зараз підійдемо до столика, за яким сидить Володимир Петрович Дроздовський, і послухаємо, що він нам розповість.

— Підготовчий період до цієї нелегкої, тривалої і відповідальної роботи завершився, і ось нині ми станемо свідками, як з'явиться в приймальній комісії наш перший абітурієнт. Зараз ми приймаємо заяви на вечірній і заочний відділи усіх дев'яти факультетів. Робота попереду велика, а тому ми ретельно до неї підготувалися. Готова вся документація. Готозі наші люди — технічні секретарі, на плечі яких ляже основна копітка роботи. Майже всі вони мають чималий досвід роботи в приймальній комісії, справжніми ветеранами у нас вважаються старші лаборанти В. Т. Галяс (істфак), А. Г. Сергєєв (фізфак), Н. Н. Боровикова та І. Ю. Кудрявцева (мехмат), М. К. Ірза (юрфак), Л. О. Меньшикова (біофак), та Е. Н. Цисек (факультет РФФ).

Всі ми, говорить Володимир Петрович, зробимо все від нас залежне, щоб робота приймальної комісії у гарячий абітурієнтський час була максимально ефективною і якісною.

А тим часом до аудиторії заходять перші відвідувачі.

Першим абітурієнтом ОДУ 1979 року став Коропчан Леонід Михайлович, лейтенант міліції, співробітник Одеської школи міліції.

З розмови з ним я довідався, що Леонід Михайлович в міліцію прийшов вісім років тому одразу ж після армії. Працював рядовим, а по закінченні Одеської школи міліції в званні лейтенанта в ній і працює. Подас документи на заочний відділ юридичного факультету. Мріє бути слідчим.

Я побажав своєму співбесідникові успіху (а саме: ні пуху!) на вступних іспитах і висловив надію, що ми з ним ще колись зустрінемося на його рідному юрфаці.

Швидко промайнула година мого перебування в приймальній комісії. Заради цікавості спитав, який же «врожай» за цю одну годину, і взяв, що з 12.00 до 13.00 подано чотири заяви на юрфак і одна — на геофак, десятеро абітурієнтів отримали вичерпні консультації про умови вступу до університету. Позаду лише година роботи, а попереду — напружені, справді гарячі дні, тижні, місяці. Завершаться вони вивішуванням отих заповітних списків «щасливчиків», кому продовжувати нести і славу, і честь, і гордість провідного вузу міста.

А сьогодні просто хочеться щиро побажати приймальній комісії успіхів!

В. ГОМІН,
наш кореспондент.

Багато справжніх друзів

Три роки навчаються на хімічному факультеті Одеського університету посланці Республіки Індія Гіта ЧОУДХУРІ та Раві БХУШАН. Ось що вони розповіли про свої враження від перебування у нашій країні.

РАВІ. Ще будучи в Індії, я заздрив своїм радянським одноліткам, котрі мають необмежену можливість вчитися. У мене п'ятеро братів і чотири сестрички. Всі вони, закінчивши початкову чи середню школу, одразу ж пішли працювати. Лише мені — наймолодшому в сім'ї, пощастило. Можливо, моя мрія про навчання у вузі так би і залишилась тільки мрією, якби Радянський Союз не прийшов на допомогу нашій країні у підготовці висококваліфікованих національних кадрів.

ГІТА. У групі, яка була направлена на навчання до СРСР у 1974 році, нас, дівчат, було лише кілька чоловік. Як же ми були здивовані і вражені, коли побачили, що у ваших вузах дівчат вчиться не менше, а подекуди навіть більше, ніж юнаків. Незабаром ми переконалися, що рівність чоловіків і жінок у вашій країні гарантована Конституцією, забезпечена на ділі. Це реальне право не тільки у навчанні, а й у роботі, громадській діяльності. В Індії багато зараз робиться в цьому напрямку, але потрібний час, щоб в усіх сферах життя ця рівність стала реальністю. Зокрема, треба ще

побороти вікові традиції, освячені буддиською релігією, яка зводить жінку до ролі служниці в сім'ї. Для індійських жінок, які все більше беруть участь у суспільному житті, взірцем стала ваша комсомільна «Чайка» — Валентина Терешкова.

РАВІ. Навіть нам, хлопцям, одразу ж по приїзді впало в очі, як незалежно й вільно почувають себе ваші жінки. Їх дуже багато і серед наших викладачів. Їм навіть важко повірити, коли ми розповідаємо, що донедавна в Індії бідаки, щоб якось вилізти із злиднів, змушені були віддавати, а, власне, продавати семирічну дівчинку заміж за багатія. Безправною рабинею виростала вона в чужій сім'ї. Тепер закон дозволяє шлюб, лише коли дівчині сповниться 18 років, а юнакові — 21 рік.

ГІТА. А про допомогу держави жінці-матері, багатодітній сім'ї, ми теж вперше почували в Радянському Союзі. А як пильдується держава про самих дітей! Це не може не вражати нас. Кажуть, все пізнається у порівнянні. Наша країна змушена поки що стримувати ріст населення. Ця необхідність диктується економічними причинами. Адже досі Індії дається взнаки період колоніального гноблення.

РАВІ. Подолати економічну відсталість нам по-дружньому допомагають СРСР, інші соціалістичні країни. Синонімом дружби для індійців стали слова «Бхілаї», «Ранчі». Ці гіганти індустрії зведені з допомогою вашої країни. Перше уявлення про радянських людей ми одержали ще в Індії з розповідей про спеціалістів, які подають допомогу нашому народові. Це справжні інтернаціоналісти.

ГІТА. Можливість для нас вчитися тут — це теж вияв інтернаціоналізму. Почуття дружби, симпатії до нашого народу ми відчуваємо повсякчас. По-батьківському тепло ставляться до нас всі викладачі. Особливо важко нам було освоювати російську мову, та, дякуючи їм, ми тепер досить впевнено володіємо нею. В цьому нам допомогли й наші однокурсники.

У нас багато справжніх друзів. Моя найкраща подру-

га — Наташа Романовська. Ми познайомились, коли я була на зустрічі з юними членами Товариства радянсько-індійської дружби у 121-й одеській школі, де вона вчителює. Велику роботу веде Наташа з членами Інтерклубу. Я часто буваю там, не раз гостювала у своєї подружки вдома.

РАВІ. Інтерес трудящих вашої країни до Індії дуже великий і постійний. Нас часто запрошують розповісти про життя індійського народу студенти технологічного інституту холодної промисловості, моряки, школярі. А ми намагаємося якомога більше взяти про вашу країну. На теоретичній конференції з суспільствознавства студентів зарубіжних країн, що вчаться в університеті, я виступав з рефератом про життя і діяльність В. І. Леніна, а Гіта — про досягнення СРСР у комуністичному будівництві. Дуже уважно вивчаємо Конституцію СРСР, в якій відображено, яких висот досяг ваш народ.

ГІТА. Скажімо, право на працю гарантоване у вас всім радянським людям. Наша країна поки що не може забезпечити всіх працездатних роботою. Це одна з найскладніших проблем. Набагато ви-

щий в СРСР і рівень добробуту трудящих. На наших очах в Одесі з'являються нові житлові масиви, народжуються цілі райони новобудов. Це свідчення того, що турбота про людину — головний принцип політики Комуністичної партії і держави.

РАВІ. Недавно наша країна сердечно й тепло приймала Голову Ради Міністрів СРСР Олексія Миколайовича Косігіна. Вітаючи дорогого гостя, прем'єр-міністр Індії М. Десаї підкреслив, що узи дружби між нашими народами стають все тісніші й міцніші. Вони ґрунтуються на спільних цілях у боротьбі за мир і розрядку міжнародної напруженості, проти агресії та гноблення. Ці думки поділяють і всі члени індійського земляцтва в Одесі.

ГІТА. Закінчивши навчання, ми повернемося на батьківщину кваліфікованими спеціалістами. Мені хотілося б ще раз приїхати до Одеси, щоб закінчити тут аспірантуру.

Ми завжди будемо з вдячністю пам'ятати наших радянських друзів, розповідати про них своїм знайомим...

РАВІ. А ще ми докладемо всіх сил, щоб і далі міцніла дружба між нашими народами.

Розмову вела
Г. ПІДДУБНА.

◆ ПРО ТИХ, ХТО ПОРУЧ.

ЛЮДЯНІСТЬ

Всім відомо, яким важливим моментом в житті будь-якого колективу є його моральний клімат. І той факт, що на кафедрі філософії можна спокійно, творчо працювати, багато де в чому залежить і від Т. А. Тарасенко.

Якось в дружній бесіді Тамара Андріївна сказала, що хотіла б написати книгу про користь компромісу. Це поняття традиційно розглядається не з позитивного боку. Але коли з ним пов'язане уміння зрозуміти іншу людину, стати на її місце, відчувати замість неї критичну ситуацію, врахувати її особливі обставини і, зрештою, просто, «з запасом» пожаліти і піти назустріч?

Тамара Андріївна вважає, що саме таким має бути спілкування людей. І не випадково в минулому учбовому році керівництво університету зупинило свій вибір на молодому викладачеві і призначило Тамару Андріївну виконуючою обов'язки завідувача кафедрою на час відсутності професора І. М. Попової. Тамара Андріївна відмінно справилась з цим нелегким завданням, ще раз підтвердивши правильність своєї життєвої позиції.

А позиція ця формувалась в стінах нашого університету, філологічний факультет якого Т. А. Тарасенко з відзнакою закінчила в 1962 році. Її дипломна робота була пов'язана з філософськими питаннями мови. А далі — робота за призначенням. Через три роки — знову університет: студентська бібліотека. У багатьох відвідувачів залишилася в пам'яті надзвичайно привітна дівчина, яка прерасно орієнтується в учбовій і художній літературі, ніколи не відмовить в пораді і допомозі. Уже тоді в ній проявилась

лись риси людини, що володіє талантом вихователя, вчителя у найкращому сенсі цього слова. І всі наступні кроки Тамари Андріївни виправдані цим обдаруванням, обдаруванням спокійного, уважного ставлення до людей, бажання поділитися з ними своїми знаннями, допомогти порадою, співчуттям, приємною розмовою і гарною справою. І тому дуже природним виявилось запрошення її працювати в колективі кафедри філософії по закінченні аспірантури і захисті дисертації. В її особі кафедра отримала людину, захоплену філософією. Тамара Андріївна читає курси історичного матеріалізму, наукового атеїзму, історії філософії. Її наукові інтереси лежать в галузі конкретної соціології: вона керує господарською темою. Студенти знають її як вдумливого викладача, хоч не кожен знає, що педагогічний її стаж — близько 14 років. Т. А. Тарасенко — принципний комуніст (вона член

КПРС з 1968 року), активний громадський діяч.

Студентська аудиторія, яка вмів тонко відчувати людські якості викладача, з великою повагою і теплотою ставиться до Тамари Андріївни. Студентам і викладачам приємно зустрічати в стінах університету цю чарівну, завжди привітну жінку. Хоча у неї, як і у всіх нас, бувають власні труднощі, але це ніколи не впливає на її повсякденні стосунки з людьми.

Вірити в людину — це значить, коли вже все враховано, подумати, а, можливо, я щось випустив, спробувати ще раз розібратися в ситуації, перш ніж осудити товариша. Так жити не просто, але можливо. Людям необхідні саме такі стосунки. І ми любимо й цінуємо тих, хто спілкується з людьми так, як це робить Тамара Андріївна Тарасенко.

Г. ЛЕОНОВА,
асистент кафедри
філософії.
Фото В. Шишина.

ЛЕГКОГО ПЕРА!

◆ ПРОФЕСОР В. В. ФАЩЕНКО — ЛАУРЕАТ ПРЕМІЇ В ГАЛУЗІ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОЇ КРИТИКИ.

У квітні 1979 року Держкомітет УРСР у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, Спілка письменників і Спілка журналістів України, розглянувши подання журі, присудили премію в галузі літературно-художньої критики 1979 року Василю Васильовичу Фащенко — професору, доктору філологічних наук, завідувачу кафедрою радянської літератури і літератури народів СРСР нашого університету — за статтю «Характери та обставини в сучасній прозі» та «Людина. Особистість. Характер».

Василь Васильович — автор кількох монографічних досліджень, присвячених питанням розвитку радянської прози, зокрема її жанрово-стильовим тенденціям. Цей інтерес виник, напевно, ще в студентські, а згодом аспірантські роки, коли в центрі наукових інтересів дослідника виявилась новелістика О. Гончара, пронизана сонячною любов'ю до людини праці. Та давня любов до поетичної прози відомого майстра радянської літератури відбилася і на стилі робіт самого Василя

Васильовича, у якого слово також емоційно піднесене, незітерте. Воно несе в собі проникливі думки вченого про художні шукання письменників, про концепцію особистості і про зображення людини в нашій прозі. Ці проблеми докладно розглядаються в монографії В. В. Фащенко «Відкриття нового і діалектика почуттів» (Дніпро, 1977 р.). Якщо велика літературознавча робота — це певний підсумок, то передує їй невтомна праця критика: статті, огляди, рецензії. Ось і зовсім свіжі номери «Вітчизни» і «Літературної газети» помістили дві статті Василя Васильовича. В одній — роздуми про риси нової соціалістичної особистості і художні шукання, в іншій — міркування про те, як відображається в сучасному українському романі світ турбот сучасного хлібороба. І, як це притаманно В. В. Фащенко, — та ж вивершеність думки, елегантність і, скажати б, «педагогічність» стилю. Газета щиро вітає лауреата, бажає йому доброго здоров'я і легкого пера!

Змістовність і актуальність

Виступаючи на республіканській нараді працівників вищих навчальних закладів, член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КП України В. В. Щербіцький підкреслив важливість і необхідність залучення студентів до науково-дослідної роботи. Цей вислів згадався під час проходження ХХХV студентської наукової конференції в нашому університеті, і, зокрема, на історичному факультеті. В її роботі на факультеті взяло участь більше 200 студентів, було заслухано 27 наукових доповідей. Тематика виступів була актуальною і стосувалась злободенних питань: боротьба проти неофа-

шизму, проблеми арабської єдності, рух поріднених міст та ін.

Конференція показала зростаючий інтерес студентів до історіографії, вміння вести аргументовану критику поглядів ідейних противників, самостійність мислення. Цікавими були доповіді студентів І. Габора, Ю. Стрижні, П. Шевченка, В. Терефери, Г. Антипенка.

12 студентів-істориків виступили з доповідями на студентських наукових конференціях в Кишиневі, Горькому, Саратові, Дніпропетровську, Донецьку й інших містах. Ці конференції є свідченням зростаючої активності студентів до самостійного вибору тематики досліджень і роботи над ними, змістовності і науковості.

В. ЛЕВЧУК,
голова НСТ
історичного факультету,
студент III курсу.

В боях за місто Будапешт

◆ ШТРИХИ ДО ФРОНТОВОЇ БІОГРАФІЇ ДОЦЕНТА КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДМИТРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА ДРАГОМАРЕЦЬКОГО.

Бої за Будапешт почалися 5 грудня 1944 року наступом на зовнішнє кільце оборони міста. 79-й гвардійський стрілецький полк, у складі якого воював рядовий Дмитро Драгомарецький, вибивав ворога з містечка Хатван (північно-східніше Будапешта). Бої тут були важкі — оборону тримали добряче озброєні есесівські частини.

Полковий розвідник Драгомарецький, не дивлячись на молодість і невеликий стаж перебування на фронті, по праву вже вважався досвідченим бійцем. Недарма ж кажуть, що на фронті один день вартій місяця у мирний час. Та й полк був такий, що про нього ходили легенди. В ньому нараховувалося 59 Героїв Радянського Союзу. Не міг відставати від своїх бойових друзів і Дмитро. І на грудях у нього засяяла перша, дуже дорога для солдата нагорода — медаль «За відвагу», за участь у Яссько-Кишинівській операції. А невдовзі після взяття Хатвана рядовий Драгомарецький був нагороджений орденом Слави III ступеня.

Радянське командування, щоб не допустити розрухи міста і гибелі мирних жителів, запропонувало оточеному в Будапешті ворогу облишити безглуздий опір і скласти зброю. Для вручення ультиматуму були вислані парламентарі. Радянський парламентар капітан Остапенко проходив через позиції, на яких тримали оборону Дмитро і його друзі. Він йшов без зброї, з білим полотнищем. А гітлерівці, підкуштувавши його близько до себе, відкрили кулеметний вогонь.

Все це трапилося на очах у наших бійців. Чи треба говорити, яким гнівом переповнилося серця солдатів, з якою рішучістю і відвагою кинулися вони в атаку!

...Полкову розвідку відвели на тимчасовий відпочинок. В умовах вуличних боїв розвідника займалися, окрім своїх прямих обов'язків, багатьма іншими, необхідними на війні справами, — ходили в атаку, викурювали есесівців з підвалів-дотів, були зв'язковими і навіть... поварами. Так, після взяття пригорода Будапешта — Уйпешта — розвідникам було наказано організувати харчування для

мешканців цього району — жінок, дітей, пристарілих...

Розвідники отримали завдання пробратися до напіврозваленого будинку, де був блокований ворожий батальйон, і запропонувати йому скласти зброю.

— Що будемо робити, хлопці? — спитав командир взводу розвідки старшина Кінжасев. — Нас тільки п'ятеро, а їх — цілий батальйон.

— А там поблизу наша сьомарота. Коли що — допоможуть.

— Гарзд. Перевірити зброю, захопити побільше гранат — і в путь!

Незабаром розвідники вийшли на позиції сьомої роти. Коли звернулися до командира роти за допомогою, той гірко посміхнувся: «В роті сім чоловік, разом зі мною. І найбільше, що я можу для вас зробити — це прикрити кулеметним вогнем».

І за це, як мовиться, спасібі. П'ятеро розвідників

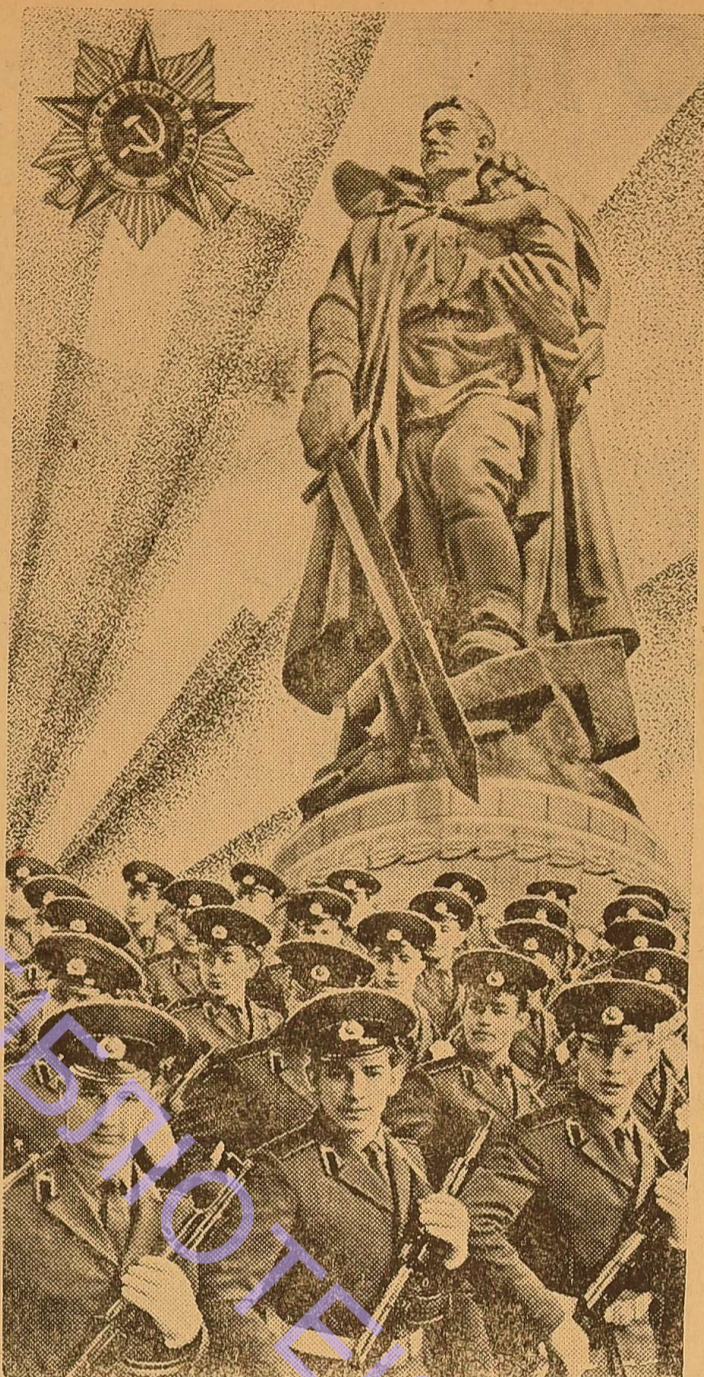
на Варга, яка спеціалізується на історії Росії середніх віків. Ще в 1970 році в журналі «Сазадок» І. Варга опублікувала статтю «Земські собори та проблеми російської станової держави», в якій була дана характеристика інституту станової представницької монархії в Росії. Це була перша в Угорщині робота, присвячена державному устрою Росії XVI—XVII ст.

В анотованому збірнику вміщено статтю І. Варги «Нові риси державного бюджету в Росії XVII ст.». Автор досліджує систему державних податків Росії, які запроваджували на протязі XVII ст., проведення переписів населення з метою реєстрації платників податків та закріплен-

ня їх за постійним місцем проживання, зростання питомої ваги торгових податків в бюджеті держави. Дослідниця приходиться до висновку, що в другій половині XVII ст. прибутки державної казни Росії від зовнішньої та внутрішньої торгівлі майже дорівнювали сумі прибутків від прямих та непрямих податків. Податкові прибутки держави були фінансовою основою для утримання та розвитку армії та державного апарату, але в той же час стримували зростання ремісничого та торгового поселення.

Стаття написана на основі вивчення російських джерел та літератури.

О. ГОНТАР,
доцент.

9 травня виповнюється 34 роки з Дня Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні

ФРОНТОВІ ПУТІ-ДОРОГИ...

Темна угорська ніч. Піхотний батальйон був на марші. Навкруги тиша, і лише чути гуркіт машин. Та раптом — постріли. Один за одним, черга за чергою. В небі розсвічуються десятки ракет: видно, як на долоні. На висоті попереду — ворожа кулеметна точка. Ще мить — і радянських бійців буде скошено.

Заягли. І раптом — з нашого боку — кулеметна черга. Смільчак став на повен зріст, і за кілька секунд ворожий кулемет замовчав. За цей геройський вчинок командир парашютно-кулеметної роти Іван Сасенко був нагороджений орденом Вітчизняної війни I ступеня.

...Ми сидимо з доцентом кафедри української літератури Іваном Єгоровичем Сасенком в затишній кафедральній кімнаті. За величезними вікнами буває весна: зеленіють платани на Пролетарському бульварі, шурхотять безкінечним потоком автомобілі, виступують на рейках трамваї. Підйомний кран своєю велетенською рукою-стрілою переносить розчин і панелі: будується наш новий корпус.

Звична мирна картина нашого життя. До неї звикли ми, як звикли до синього безхмарного неба і зважливого безкрайнього моря.

Але тема нашої розмови — війна. Іван Єгорович довго не погоджувався на бесіду. Мовляв, нічого розказувати. Війна, мовляв, є війна: важка небезпечна праця, потім погодився. А я не знала, що запитувати.

— Іване Єгоровичу, якби згадати основні Ваші фронтові дороги...

— Була звичайна літня студентська сесія. Я був студентом III курсу філфаку. Запилися ще два іспити. Потім — практика і канікули. Та — 22 червня. Війна. На зборах в актовому залі ми заявили про свою готовність добровольцями піти на фронт.

Але спочатку ми перебували в Одесі, у винищувальних батальйонах. І лише тижнів через два отримали повістки. Багатьох наших хлопців poslali вчитися у військовій училища. Я потрапив до піхотно-

го. На початку березня 1942 р. я вже був молодшим лейтенантом. Призначили мене командиром кулеметного взводу на окружних курсах молодших лейтенантів Південно-Уральського військового округу, потім — командиром курсантської мінометної роти.

З серпня 1943 року почав воювати на фронті. Зі своєю парашютно-кулеметною ротою з боями пройшов від Харкова

до Ясс. Потім від озера Балатон пройшли Угорщину й Австрію, звільняли Відень. День перемоги застав мене в Чехословаччині, неподалік від міста Пльзень.

— А як склалася доля ваших друзів по студентській лаві?

— Багато наших однокурсників з фронту так і не повернулися...

А ті, хто залишився живим, працюють у нас на факультеті: старший викладач М. І. Доброгорський, професори С. П. Бевзенко, І. М. Дузь, Г. А. Вязовський, доценти Ю. Ф. Касім, Ф. П. Смагленко, В. В. Шапоренко... Всі вони пройшли нелегкими фронтовими дорогами і з нагородами повернулися до університету.

— Серед ваших бойових нагород є і орден Олександра Невського. Коли ви отримали його?

— В Угорщині. Колону наших військ раптово атакувала ворожа штурмова авіація. І нам слід було будь-що відбити наліт. Ми із старшиною роти Рожанським удвох стали за кулемет, і коли літаки знову пішли в атаку, повели вогонь. Ведучий «мессер» не витримав нашого вогню, повернув назад і десь далеко, підбитий, упав. Інші ворожі коршуни теж повернули...

У ці дні, коли ми збираємося святкувати 34 роковини з Дня Перемоги, студенти групи, де Іван Єгорович Сасенко куратором, просять, мабуть, його згадати незабутне... І тоді майор у відставці І. Є. Сасенко повідає студентам про ратний подвиг нашого народу в буремні роки, а вони подарують фронтовику червоні травневі тюльпани. Такі, як тоді, під Пльзнем, у День Перемоги, в сорок п'ятому.

Л. ГАЙДУК,
студентка
IV курсу філфаку,
слухачка школи
молодого журналіста.

ПРО «МАЛУ ЗЕМЛЮ»

Цікавим було чергове заняття методологічного семінару партгруп ректорату. Його відкрив начальник науково-дослідного сектору, кандидат фізико-математичних наук М. Я. Петренко. Темою його виступу було «Значення книги Л. І. Брежнєва «Мала земля» для комуністичного виховання студентської молоді».

На заняття прийшли ветерани війни Микола Михайлович Воронцов і Георгій Якович Морозов. Зараз вони трудяться на мирній ниві, а під час Великої Вітчизняної війни виявили справжній героїзм захисників і визволителів Батьківщини. М. М. Воронцов, нині начальник відділу управління Одеського морського порту, — колишній парторг 14 батальйону 255 бригади морської піхоти, капітан I рангу у відставці, учасник боїв на Малій землі, а Г. Я. Морозов, нині начальник відділу обласного об'єднання «Сільгосптехніка», — капітан у відставці, учасник оборони Ленінграда, бив під Сталінградом і на Курській дузі, визволення Польщі і Чехословаччини, взяття Берліна.

Розповіді ветеранів глибоко схвилювали присутніх. Перед ними були живі свідки і творці великих історичних подій, зокрема тих, що описані в книзі Леоніда Ілліча Брежнєва «Мала земля».

ЗУСТРІЧ З ВЕТЕРАНОМ

В урочистій обстановці пройшло на кафедрі російської мови для іноземців факультета заняття, присвячене 35-річчю визволення Одеси від німецько-фашистських загарбників. Група студентів Будапештського університету і педагогічних інститутів УНР під керівництвом викладачів І. М. Ковальової та Л. С. Силенко підготувала цікаву програму.

Почесним гостем заняття був учасник визволення Одеси Герой Радянського Союзу Л. В. Хандриков. 15-річним юнаком, сирімом полку почав Лев Борисович війну на Карельському перешийку і закінчив свій бойовий шлях у визволенні Празі. Особливо приємно студентам-угорцям було почути те, що Л. Хандриков брав участь у визволенні Угорщини, в розгромі гітлерівців в Будапешті.

В братньому університеті

В Сегедському університеті ім. Аттілі Йожефа вийшов друком 64-й том збірника «Акта історика», який є одним з 19 серій регулярного університетського видання «Записки Сегедського університету», початок якому було покладено ще напередодні другої світової війни. Черговий том присвячено проблемам медієвістики.

В статті Хозе Жентіль да Сільва «Гроші та людина: до питання про гроші в історії XVII ст.» досліджується роль грошей в господарстві Північної Італії, головним чином — тодішнього П'ємонту.

Автор іншої статті — викладач кафедри всесвітньої історії середніх віків та історії Латинської Америки університету ім. А. Йожефа Іло-

«ВИЗВОЛЕННЯ»

◆ ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ РІДНОГО МІСТА ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРЬНИКІВ ПО СВОЄМУ СВОЕРІДНО ВІДЗНАЧАЄ МОЛОДЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО РАЙОНУ МІСТА.

Щороку за ініціативою Центрального РК КП України проводиться воєнізована гра «Визволення». Її безпосередніми організаторами є районний комітет ДТСААФ, районний комітет ЛКСМУ, командування військової кафедри і комітет ДТСААФ нашого університету.

Святковий день розпочався урочистим мітингом на алеї Слави біля пам'ятника Невідомому матросу. У ньому взяли участь ветерани армії і праці, представники громадськості і шкіл міста, студенти одеських вузів.

Цікавими були воєнізована гра та змагання з військово-прикладних видів спорту. Майбутні офіцери запасу показали свої успіхи з вогневої підготовки, знання військової справи, вміння і силу в гра-

нотометанні, перетягуванні каната та інше.

Цей фоторепортаж зафіксував основні моменти того дня.

На фото (зліва направо):

◆ Під час мітингу біля пам'ятника Невідомому матросу.

◆ В строю.

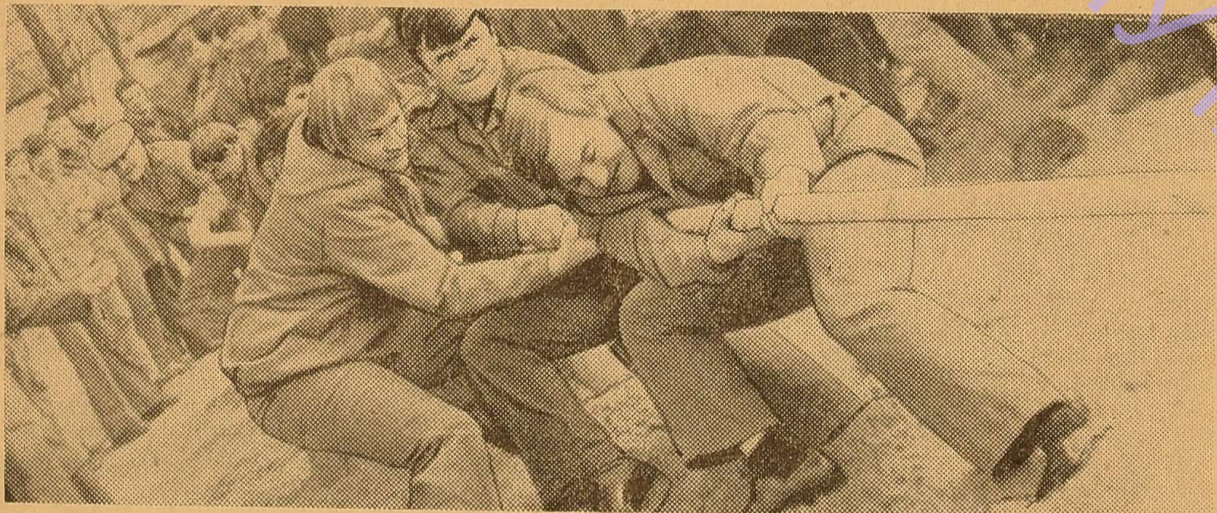
◆ На мітинзі виступає голова обласної ради ветеранів війни генерал-майор у відставці М. Ф. СТАФЕЄВ.

◆ Уважно слідує за грою начальник військової кафедри полковник В. І. КОМАРОВ.

◆ Перетягування каната: хто сильніший?

◆ Секретар Центрального районного комітету Компартії України Людмила Василівна ВЕРЕМЄЄВА вручає грамоти переможцям гри.

Фото М. Задорожного.

РЕПОРТАЖ

Я весь у всьому.

І коли в тобі
Клекоче племін'я вищої
потреби:

Достойним будь синів
могого неба, —
Ти мусиш начертати на гербі:
«За все і всіх триматиму
одвіт:

За день грядущий,
в зав'язі сповитий,
За дуб, знічев'я в жолуді
убитий,

За все на світі
І — за цілий світ!»

І присягнись на отчім
спориші
Не одступить від першого
завіту:

За всі скарби і золото
на світі
Не промін'ять святий вогонь
душ!

Клянись, що з достойністю
Людини

Ти закарбуєш:

«Вбираю смерть»,
І присягнись зорі п'яти
промін':

Рубіновій — в державнім
маєстаті,
Фанерній — над могилами
солдатів, —

Що в час, як прогуде триво-
ги дзвін

І вже не на учбовий полігон,
А в смертну січ позве

Отчизна-мати, —
Ти чесно назовеш

координати,
На себе викликаючи вогонь!

Борис ОЛІЙНИК.

ВЕСНЯНІ СТАРТИ

15 квітня в парку ім. В. І. Леніна відбувся традиційний загальноуніверситетський легкоатлетичний крос. Як і завжди, на старт вийшло багато спортсменів — представників всіх факультетів. Від попередніх таких же змагань нинішні де в чому відрізнялися. Ми звикли до урочистого парадного учасників, до бадьорої музики оркестру перед початком змагань. В цьому році такої урочистості не було. Проте вперше на змаганнях переможці в особистому заліковому нагороджувалися дипломами одразу ж після завершення усіх стартів.

Хлопці, як завжди, змагалися на дистанції 1000 і 3000 метрів, а дівчата — 500 і 1000 метрів. За пальму першості боротьбу вели, в основ-

ному, спортсмени геофаку, біофаку, мехмату та фізфаку. Адже саме ці факультети мають найбільше спортсменів-легкоатлетів, що входять до складу збірної університету. І саме вони, ясна річ, задавали темп бігу на всіх дистанціях. На дистанції 1000 метрів у хлопців першість виборов минулорічний переможець на цій же дистанції В. Гуменний (геолого-географічний факультет). Непоганий результат показав студент біофаку М. Жук, який вперше виступав на змаганнях цього рангу і посів III місце на кілометрівці. Гадаю, що незабаром ми зможемо побачити цього спортсмена в збірній нашого університету.

Про всіх інших переможців і командні результати ми роз-

Спорт

повімо в одному з наступних номерів нашої газети. Суддівській колегії ще доведеться добре попрацювати над підбиттям кількості набраних очок кожним факультетом. І лише потім визначиться команда-переможець.

Нещодавно на стадіоні «Динамо» пройшла легкоатлетична першість між вузами міста. Спортсмени університету виступили на цих змаганнях досить вдало. В командній боротьбі вони поступилися лише політехнікам. Якщо взяти окремо виступи дівчат і хлопців, то і ті, й інші принесли університетові треті мі-

сця в своїх заліках. Ці два третіх місця вивели нашу команду на загальнокомандне друге місце. Цей результат ліпший від минулорічного: ми піднялися на щабель вище (минулого року команда ОДУ була третьою).

Хотілося б відзначити перемогу Олени Білоусової в бігу на дистанції 100 метрів з бар'єрами та перемогу Ігоря Дугинця в метанні диска.

Прийшла весна — пора нових і нових стартів. І сьогодні хочеться побажати нашим спортсменам, щоб ці старты були вдалими, щоб вони не раз ще прославили добре ім'я Одеського університету.

Л. ГОЛУБЕНЕЦЬ,
студент філфаку,
наш спортивний
оглядач.

В. о. редактора В. БЕХТЕР.

Великий внесок у розвиток вітчизняної науки роблять вчені науково-дослідного інституту фізики ОДУ.

На знімку: молодший науковий співробітник НДІФу В. М. Скобєєва в одній з лабораторій.

Фото А. Бачинського.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).